

KvægNYT nr 18, 8.10.2021

Rapsfrø barberer 4 pct. af mælkens klimaaftryk, men kan koste på bundlinjen

I en afprøvning af fodring med rapsfrø i 10 kvægbesætninger blev mælkens klimaaftryk reduceret i alle besætninger. I økologiske besætninger blev restbeløbet øget, og i konventionelle blev det reduceret.

Fodring med rapsfrø kan være en af vejene til at sænke mælkens klimaaftryk. Det skyldes tre ting: 1) rapsfrø indeholder ca. 50 pct. råfedt, som medfører reduceret metanproduktion, 2) klimaomkostningerne til at producere rapsfrø er ca. en tredjedel af diverse mættede palmefedtprodukter, og 3) i nogle tilfælde øger rapsfrø EKM-ydelsen.

Beregninger har konkret vist, at rapsfrø sammenlagt kan reducere mælkens klimaaftryk med 5 pct. i forhold til det gennemsnitlige fedtniveau i dansk mælkeproduktion.

For at afprøve om beregningerne holder stik i praksis og for at undersøge, hvordan køerne responderer på fodring med rapsfrø, udførte SEGES en afprøvning i vinteren/foråret 2020-2021. I afprøvningen deltog to jersey- og otte holstein-besætninger, heraf syv konventionelle og tre økologiske besætninger.

Konventionelle mister 40 øre/ko/dag

De fleste konventionelle besætninger i afprøvningen skiftede mættet fedt ud med rapsfrø og hæ-

vede samtidig niveauet af fedtsyrer fra 37 til 45 g fedtsyrer/kg tørstof.

Der blev anvendt eksisterende kontraktpriser på det mættede fedt, som antog priser fra 6,25 til 9,20 kr. pr. kg mættet fedt, mens de indkøbte rapsfrø svingede fra 2,80 til 4,62 kr./kg. I gennemsnit blev restbeløbet reduceret med 40 øre/ko/dag, når der blev anvendt 0,6-1 kg rapsfrø (gennemsnitligt 0,75 kg/ko/dag).

Økologiske vinder 70 øre/ko/dag

Der var tre økologiske bedrifter med i afprøvningen, hvor køerne i gennemsnit gav 1,6 kg EKM mere, når de fik rapsfrø.

Selvom der blev anvendt omlægningsfø til næsten 6 kr./kg, kunne ydelsesfremgangen godt betale for de dyre frø, og der var således et forbedret restbeløb på 70 øre/ko/dag.

Fedtprocenten kan falde kraftigt

Rationer, som er karakteriseret ved høje stivelsesniveauer, lav grovfoderandel eller lav strukturvær-

di, kan medføre større fald i mælkens fedtprocent. Hvis man som besætning anvender sådanne rationer, bør man holde igen med mængden af rapsfrø og fedtsyreniveauet.

Klimaaftrykket reduceres med 4,4 pct.

Afprøvningen viste, at mælkens klimaaftryk faldt med 3,3 pct. på tværs af besætninger. Hvis man indregner regnskovrydning ved brug af palmefedt, blev klimaaftrykket reduceret med 4,4 pct.

ANICOLAJ INGEMANN NIELSEN, NCG@SEGES.DK

Foderoptagelse, mælkeydelse og mælkens sammensætning

	Rational	Rapsko
Foderoptagelse (kg TS/ko)	23,4	23,3
Mælk (kg/ko)	31,4	32,8
Fedt (%)	4,61	4,41
Protein (%)	3,75	3,64
EKM (kg/ko)	34,0	34,5
Fodereffektivitet (kg EKM/kg TS)	1,46	1,49